

1. Смятате ли, че към настоящия момент България е изпълнила изискванията по 6-те показателя по Механизма за сътрудничество и проверка (Cooperation and Verification Mechanism) и наблюдението следва да отпадне?

Не смятам, че изискванията са изпълнени, както и не смятам, че наблюдението следва да отпадне. Макар през годините да бяха предприемани многобройни и различни мерки, насочени към изпълнение на тези изисквания, не може да се каже, че до момента те са дали значим резултат.

Считам също, че решаването на проблемите на съдебната система е важно най-вече за самите нас като магистрати и граждани. Именно с желанието да допринеса с личните си усилия за това решаване се кандидатирам в настоящите избори. Мерките, които намирам за необходими и възможни за изпълнение в кратък срок и при сега съществуващата уредба на структурата и правомощията на Висшия съдебен съвет, съм изложила в концепцията си. На първо място в нея съм отбелязала необходимостта да преодолеем разделението вътре в системата, защото само единството дава силата да отстояваме независимостта си и да се справим с предизвикателствата, които съществуват от твърде дълго време.

Убедена съм, че е изключително важно съдийското самоуправление да намира възможно най-широко приложение и подкрепа. В рамките на самия съвет е необходима също промяна към по-добра комуникация, за диалог, насочен към решаване на проблемите. Вярвам, че с търпение, постоянство и ясно обявяване на мотивите за всяко решение съветът ще успее да промени сега съществуващото неблагоприятно впечатление. Очевидни са и затрудненията от организационно-технически характер, които не са трудно отстраними – например, процедурите по провеждане на атестации и конкурси имат значителен потенциал за оптимизиране по начин, че да не отнемат толкова продължително време, както понастоящем. Също част от концепцията ми е предложението, изготвено заедно с други колеги, съдържащо редица конкретни критерии и методика за оценяване, които позволяват предварително определяема оценка при конкурс и/или атестиране. Този проект като член на съвета бих предложила за по-широко обсъждане и допълване с нови идеи и който да стане част от съответните наредби на ВСС, за да позволи прозрачно и предвидимо оценяване, а съответно – и кариерно развитие. В частност, изборът на административни ръководители трябва да бъде направен при съобразяване становището на съдиите от съответния съд и чрез ясно обявяване на мотивите за избора на всеки от членовете на съвета.

Считам също, че ВСС следва да има ясно и незабавно изразена позиция спрямо недопустимите медийни кампании против отделен съд или съдия, или против съдебната система като цяло. Наред очевидните

негативни ефекти, такива кампании са и инструмент за пряко засягане на независимостта на съдебната власт.

В тази връзка бих искала да отбележа и, че съдебната власт е една от трите власти и сътрудничеството ѝ с другите две, в прозрачни процедури за преодоляване на общите проблеми, всъщност би допринесло за нейните собствени независимост и авторитет.

2. С решение на ВСС по протокол № 53/13.12.2012 г. бе създаден Граждански съвет към Висшия съдебен съвет. Според Вас, необходимо ли е Гражданският съвет да продължи дейността си по този начин и занапред?

Както беше посочено по-горе, въпреки предприеманите през годините инициативи, желаният резултат – независима съдебна система, ползваща се с доверието на обществото, не е налице. Несъмнено, за постигане на тази цел е необходимо сътрудничество с неправителствените организации. След като сега съществуващият механизъм не гарантира адекватна комуникация, той трябва да бъде съответно променен, при отчитане становищата на организациите, проявили интерес да участвуват в тази или друга форма на сътрудничество.

3. По какви въпроси изобщо ВСС следва да работи с неправителствения сектор – включително организации извън Гражданския съвет?

По всеки въпрос, който може да допринесе за решаване на проблемите, които стоят пред съдебната система. Такова сътрудничество може да е полезно практически във всеки аспект – като например, оценяването на работата, съдебната карта, обученията, стандартите за професионален интегритет, усъвършенствването на законодателството, популяризирането и насърчаването на практики, улесняващи работата на съда, в това число алтернативното решаване на спорове.

4. Намирате ли за последователна политиката на този Висш съдебен съвет при избора на административни ръководители в органите на съдебна власт? Считате ли, че тези назначения се основават само и единствено на законовите изисквания и качествата на кандидатите или има и други фактори?

Не считам, че политиката е последователна и намирам, че за съжаление могат да бъдат посочени достатъчно примери, в които изборът не оставя впечатление на направен по съображения, съответни на закона и/или етичните правила. Това е един от всички проблеми, съществуващи в системата, и за преодоляването му считам, че е решаваща личната почтеност на членовете на състава на съвета – през годините бяха създадени многобройни писани правила, но за да дадат ефект, е необходимо и те да бъдат прилагани съобразно целта си.

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

Такава мярка е изпълнението на правомощията на Инспектората по чл.54, ал.1, т.8 от Закона за съдебната власт – своевременната проверка по всеки отделен случай, в който са обективирани признаци за необходимост от такава, и незабавното произнасяне на съвета по резултатите ѝ, би имало незабавен ефект.

В по-дългосрочен план считам, че е необходима законодателна промяна в следния смисъл. Считам, че досегашният подход на всеобщо деклариране на имуществото от всички магистрати показва своята неефективност. То ангажира излишен ресурс за администриране на хиляди имуществени декларации, който ресурс би следвало да бъде съсредоточен само спрямо случаите, в които има признаци на корупция, за да бъде приложен по начин, който да даде видим резултат. Такива случаи в действителност не са многобройни, а всеобщото деклариране с нищо не допринася за необходимите именно срещу тях мерки.

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

Считам, че програмното бюджетиране е подходящо само за цели и дейности, които допускат подобна организация, предвид съществуващата нормативна уредба. Както посочих и преди, считам, че е време усилията да се насочат пряко към решаване на проблемите, за което и сега съществуващата уредба предоставя достатъчно възможности, а не това решаване да продължава да бъде отлагано, в това число под предлог на необходими законодателни промени.

7. Какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите, относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

Считам, че квалификацията на магистратите в посочената област е изключително висока. Това е резултат както на личните им усилия, така и на съществуващите възможности за обучение, предоставяни от Националния институт на правосъдието, Европейската мрежа за съдебно обучение, традиционните вече лекции на българските съдии от състава на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), както и участието на колеги в стажовете в Регистратурата на същия съд и много други форми. Като съдия в административен съд ще отбележа по-специално практиката, която напоследък се развива много бързо предвид измененията в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, в сила от 07.02.2017г., предприети с оглед решението на ЕСПЧ по делото Нешков и други срещу България. Разбира се, бих подкрепила и всяка друга

инициатива, предоставяща допълнителни възможности за поддържане на това високо ниво на квалификация.